

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ АРМЕНИИ
BIOLOGICAL JOURNAL OF ARMENIA

ԴԱՏՈՐ LXXV, 1, 2023

ԴԴ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

• Փորձարարական և տեսական հոդվածներ •

Ղալաբյան Լ.Ս., Մայրապետյան Խ.Ս., Գովհաննիսյան Լ.Է., Սիստոյան Ռ.Չ., Վարդանյան Ա.Պ., Հակոբջանյան Ա.Ա., Բաղդասարյան Վ.Գ. Որոշ բանջարաբույսերի գումարային β-ռադիոակտի- վությունն Արարատյան դաշտի տարբեր հիդրոպոտիկական համակարգերի և հողի պայմաններում.....	6
Հարությունյան Ա.Ս., Խաչատրյան Գ.Է., Ղազարյան Կ.Ա. Էքվիաձեի տարածաշրջանի գրունտային ջրերի ոռոգելի հատկությունների գնահատումը ըստ որոշ հիդրոբիմիական ցուցանիշների.....	13
Խաչատրյան Լ.Ս., Գևորգյան Ս.Ա., Դավիդյան Թ.Ս., Ղազանյան Լ.Լ. Սևկերի որոշ շտամների ֆերմենտային և կենսաբալթայող ակտիվությունները.....	22
Կորեյան Գ.Գ., Եփրեմյան Գ.Վ., Մկրտչյան Ժ.Գ., Մելքոնյան Գ.Ֆ., Վարդանյան Գ.Ս., Ղուկասյան Է.Խ., Հակոբյան Ս.Գ. Աղստև գետավազանի էկոլոգասանիտարական վիճակի գնահատումը.....	28
Սարգսյան Ռ.Ռ., Խելիկյան Ա.Գ., Փանոսյան Գ.Գ. <i>Lecanora Muralis</i> էպիլիթային բարաբոսի տարբեր լուծամզվածքների հակաբակտերիական ակտիվության ուսումնասիրությունը.....	34
Գրիգորյան Ա.Ս., Դիակասյան Ս.Վ., Հարությունյան Ա.Ա. Բիս-տրիագոլի ածանցյալների հակամիկոտամիոսթիդագոլային ակտիվությունը կապված ֆենիլիչեն և օկտամթիլեն կապով.....	40
Ցականովա Գ.Վ., Մաթևոսյան Լ.Ա., Մռաբելովա Է.Ա., Այվազյան Վ.Ա., Թաթիկյան Ս.Շ., Հարությունյան Ա.Ս., Ավագյան Է.Ս., Մռացականյան Լ.Գ., Մելքոնյան Մ.Ա., Կարապետյան Մ.Գ., Երեմյան Ա.Ս. Կենդանի էրիթրոցիտներում օքսիդատիվ սթրեսի և մարդու ծերացման միջև հարաբերակցության վերլուծությունը երկֆոտոն մանրադիտակման մեթոդով.....	46
Բարխուդարյան Վ.Գ. ԴՆԹ-ի կառուցվածքային փոխակերպումները էթիլենգլիկոլների օլիգոմերների և պոլիմերների ազդեցության տակ.....	56
Մայրապետյան Ս.Խ., Թադևոսյան Ա.Գ., Թովմասյան Ա.Գ., Ասատրյան Ա.Չ., Մաթևոսյան Ա.Զ. Սոյայի աճեցման հնարավորությունը բացօթյա հիդրոպոտիկայում և հողում Արարատյան դաշտի պայմաններում.....	66
Բաբայան Ա.Գ., Գովհաննիսյան Վ.Ս. Ակացիայի գալամակի և ակացիայի սոլոքոլի դեմ կենսաբանական և քիմիական պատրաստուկների փորձարկում Երևան քաղաքի պայմաններում.....	73
Մանուչարյան Ա.Ֆ. Սովորական դաշտամկան խտության դիսանիլայի դերը Հայաստանի հարավարևելյան մասի տուգարեմիայի օջախի էպիզոտիկ ակտիվության մեջ.....	78
Գաբրիելյան Գ.Ս., Մկրտչյան Ա.Լ., Գասպարյան Լ.Ա., Ամիրյան Զ.Ռ., Ասատրյան Ս.Ս. Եակի որոշ սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունների և վտասակար օրգանիզմների տեսակային կազմի ուսումնասիրությունը ՀԱԱԳ ջերմատան պայմաններում.....	86
Հակոբյան Ա.Ռ., Գրիգորյան Վ.Վ., Երիթեյան Ս.Վ., Մովսիսյան Մ. Ա., Գրիգորյան Լ.Գ. Հավերի էյմերիոզի տարածվածությունը Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի մարզում.....	93

СОДЕРЖАНИЕ

Экспериментальные и теоретические статьи

<i>Казачян Л.М., Майрапетян Х.С., Оганесян Л.Э., Сисерян Р.З., Варданян А.П., Акопджанян А.А., Багдасарян В.Г.</i> Суммарная β-радиоактивность некоторых овощных растений в условиях различных гидропонических систем и почвы Араратской долины.....	6
<i>Арутюнян А.С., Хачатурян Г.Э., Казарян К.А.</i> Оценка ирригационных свойств подземных вод Эчмиадзинского района по некоторым гидрохимическим показателям.....	13
<i>Хачатурян Н.С., Геворгян С.А., Давидян Т.С., Казачян Н.Л.</i> Ферментативная и биодegradирующая активности некоторых штаммов грибов.....	22
<i>Кобелян Р.О., Епремян Э.В., Мкртчян Ж.Г., Мелконян Г.Ф., Варданян Г.С., Гукасян Э.Х., Акобян С.А.</i> Оценка эколого-санитарного состояния бассейна реки Агстев.....	28
<i>Саргсян Р.Р., Хечикян М.А., Паносян О.А.</i> Изучение антибактериальной активности разных экстрактов эпилитного лишайника <i>Lecanora muralis</i>	34
<i>Григорян А.С., Диланян С.В., Арутюнян А.А.</i> Антимонотаминоксидазная активность производных бис-триазола, связанных фениленными и октаметиленовыми линкерами.....	40
<i>Цапанова Г.В., Матевосян Л.А., Аракелова Э.А., Айвазян В.А., Татисоян С.Ш., Арутюнян К.С., Авакян Э.М., Минацаканян Л.Г., Мелкумян М.А., Карапетян М.А., Еремян А.С.</i> Анализ корреляции между окислительным стрессом в живых эритроцитах и старением человека методом двухфотонной микроскопии.....	46
<i>Бархударян В.Г.</i> Структурные превращения ДНК под влиянием олигомеров и полимеров этиленгликолей.....	56
<i>Майрапетян С.Х., Тадевосян А.О., Товмасян А.О., Асатрян А.З., Матевосян А.Дж.</i> Возможность выращивания сои в открытой гидропонике и почве в условиях Араратской долины.....	66
<i>Бабаян А.Г., Оганесян В.С.</i> Испытания биологических и химических препаратов против белоакациевой галлицей и акациевым пилильщиком в условиях города Еревана.....	73
<i>Манучарян А.Ф.</i> Роль динамики численности обыкновенной полевки в эпизодической активности туляремийного очага юго-востока Армении.....	78
<i>Габриелян Г.С., Мкртчян А.Л., Гиспарян Н.А., Амирян К.Р., Асатрян С.С.</i> Изучение биологических особенностей и видов вредных организмов некоторых сортов земляники в тепличных условиях НАУА.....	86
<i>Акопян А.Р., Григорян В.В., Ерибекиян С.В., Мовсисян М.А., Григорян Л.Г.</i> Распространение куриного эймериоза в области Арагацотн Республики Армения.....	93

CONTENTS

•Experimental and theoretical articles•

<i>Ghalahyan L.M., Mayrapetyan Kh.S., Hovhannisyan L.E., Siseryan R.Z., Vardanyan A.P., Hakobjanyan A.A., Baghdasaryan V.G.</i> Gross β -Radioactivity of some vegetables in conditions of different hydroponic systems and soil culture of Ararat valley.....	6
<i>Harutyunyan A.S., Khachatryan H.E., Ghazaryan K.A.</i> Assessment of irrigation properties of groundwater in Etchmiadzin province according to some hydrochemical indices.....	13
<i>Khachatryan N.S., Gevorgyan S.A., Davidyan T.S., Ghazanchyan N.L.</i> Enzymatic and biodegradative activities of some fungal strains.....	22
<i>Kobelyan H.H., Yepremyan H.V., Mkrtchyan Zh.H., Melkonyan H.F., Vardanyan H.S., Ghukasyan E.Kh., Hakobyan S.H.</i> Assessment of the ecological and sanitary state of Aghstev river basin.....	28
<i>Sargsyan R.R., Khechikyan M.H., Panosyan H.H.</i> Study on antimicrobial activity of various extracts of saxicolous lichen <i>Lecanora Muralis</i>	34
<i>Grigoryan A.S., Dilanyan S.V., Harutyunyan A.A.</i> Antimonoamine oxidase activity of bis-triazole derivatives linked by phenylene and octamethylene linkers.....	40
<i>Tsakanova G.V., Matevosyan L.A., Arakelova E.A., Avvazyan V.A., Tatikyan S.Sh., Harutyunyan K.S., Avogyan E.M., Mnatsakanyan L.G., Melkumyan M.A., Karapetyan M.H., Yeremyan A.S.</i> Correlation analysis between oxidative stress in living erythrocytes and human aging by two-photon microscopy.....	46
<i>Barkhudaryan V.G.</i> Structural transformations of DNA under the influence of oligomers and polymers of ethylene glycols.....	56
<i>Mairapetyan S.Kh., Tadevosyan A.H., Tovmasyan A.H., Asatryan A.Z., Matevosyan A.J.</i> Possibility of growing soybean in outdoor hydroponics and soil in conditions of Ararat valley.....	66
<i>Baboyan A.H., Hovhannisyan V.S.</i> Testing of biological and chemical preparations against <i>obolodiplois robiniae</i> and <i>euura tibialis</i> in the conditions of Yerevan city.....	73
<i>Manucharyan A.F.</i> The role of the common vole population dynamics in the tularemia focus epizootic activity in the southeastern part of Armenia.....	78
<i>Gabrielyan G.S., Mkrtchyan A.L., Gasparyan N.A., Amiryanyan Q.R., Asatryan S.S.</i> The study of the biological characteristics and pests of strawberry varieties in the conditions of ANAU's greenhouse.....	86
<i>Hakobyan A.R., Grigoryan V.V., Yeribekyan S.V., Movsisyan M.A., Grigoryan L.H.</i> Distribution of chicken eimeriosis in Argatsotn region of the Republic of Armenia....	93